

Dosarul nr. 3ra-67/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. A. Paniș)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Gheorghieș, A. Toderaș, E. Bejenaru)

DECIZIE

23 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de către Anatolie Minciuna împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu
privire la obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechimea în muncă,
împotriva deciziei din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a
fost respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

constată:

La data de 25 ianuarie 2019 Anatolie Minciuna a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea
recalculării și achitării pensiei pentru vechimea în muncă.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, activează în funcția de judecător
la Curtea de Apel Chișinău.

A menționat că, începând cu data de 02 noiembrie 2010, i-a fost stabilită
pensia pentru vechimea în muncă în mărime de 80% din salariu de funcție al
judecătorului Curții de Apel Chișinău.

A susținut că, asigurarea cu pensii a judecătorilor este reglementată prin acte
juridice speciale, unitare și obligatorii și, anume, Legea nr. 544-XIII din 20 iulie
1995 cu privire la statutul judecătorului și Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998
privind pensiile de asigurări sociale de stat.

A afirmat că, reglementarea juridică a asigurării cu pensii a judecătorilor se
face exclusiv prin legile menționate, dar nu prin alte legi. Legile menționate nu
prevăd reducerea cuantumului pensiei stabilite judecătorilor. Careva restricții în
acest sens nu se regăsesc nici tratatele internaționale în domeniul dat, la care

Republica Moldova este parte.

A relevat că, modul de calculare a pensiei unui judecător, care beneficiază de acest drept, a fost reglementat de art. 32 din Legea cu privire la statutul judecătorului și art. 46¹ din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat.

A mai relevat că, prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 27 din 20 decembrie 2011 au fost declarate neconstituționale art. 32 din Legea cu privire la statutul judecătorului și art. 46¹ din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat, iar drept urmare, prin Legea nr. 60 din 04 aprilie 2014 au fost abrogate articolele enunțate.

A notat că, prin Legea nr. 60 din 04 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, art. 32 alin. (1) din Legea cu privire la statutul judecătorului are următorul cuprins: Judecătorul care a atins vârsta de 50 de ani și are o vechime în muncă de cel puțin 20 de ani, dintre care cel puțin 12 ani și 6 luni a activat în funcția de judecător, are dreptul la pensie pentru vechime în muncă în proporție de 55% din salariul mediu lunar, iar pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 20 de ani - de 3%, dar în total nu mai mult de 80% din salariul mediu lunar. Pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu.

A specificat că, dispoziția art. 32 din Legea cu privire la statutul judecătorului statuează clar că, pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu, fără careva limitări și fără ca legislatorul să facă diferență între judecătorii aflați în funcție și cei demisionați.

A considerat că, la adoptarea Legii menționate, legislatorul s-a ghidat de Hotărârea Curții Constituționale nr. 4 din 27 ianuarie 2000, prin care s-a statuat că, la adoptarea unor legi noi și a altor acte juridice este inadmisibil de a diminua protecția juridică a statutului judecătorului, consfințit în Legea cu privire la statutul judecătorului, întru respectarea principiului respectării drepturilor dobândite anterior în mod licit. Totodată, Hotărârea Curții Constituționale nr. 27 din 20 noiembrie 2011 prevede că, un drept social poate fi obiectul protecției constituționale garantate de art. 46 din Constituție și, respectiv, art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană, numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit și are valoare economică.

A declarat că, în temeiul cadrului legal viza, recalcularea pensiei, care i-a fost deja stabilită, urmează a fi efectuată din quantumul dreptului patrimonial dobândit și, anume, ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului Curții de Apel Chișinău, aflat în exercițiu, fără careva limitări.

A invocat că, conform art. 4 alin. (3) lit. a) și b) din Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor, salariul de funcție al judecătorului din cadrul curții de apel se stabilește în quantum de: 4,0 salarii medii pe economie pentru judecătorul care are o vechime în muncă în funcția de judecător de până la 15 ani; 4,3 salarii medii pe economie pentru judecătorul care are o vechime în muncă în funcția de judecător de peste 15 ani.

A menționat că, are o vechime în muncă de judecător de 27 de ani.

A susținut că, la data de 12 iulie 1991 a fost numit în funcția de judecător la Judecătoria populară din raionul Octombrie, or. Chișinău prin Hotărârea Parlamentului RM nr. 643 din 11 iulie 1991, iar la data de 12 iunie 2001 a fost numit în funcția de judecător până la atingerea plafonului de vârstă prin Decretul Președintelui RM nr. 77-III din 12 iunie 2001. Ulterior, la data de 04 martie 2008, prin Decretul Președintelui RM nr. 1534 din 28 februarie 2008, a fost numit prin transfer în funcția de judecător la Curtea de Apel Chișinău, unde activează până la moment.

A afirmat că, prin prisma prevederilor art. 32 din Legea cu privire la statutul judecătorului, conform cărora pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu, fără careva limitări, coroborate cu art. 4 alin. (3) din Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor, începând cu data de 01 aprilie 2016, pensia sa constituie 80% din salariul de funcție al judecătorului în exercițiu, însă i-a fost calculată și achită lunar pensia în cuantum mai mic, adică în cel de până la data de 01 aprilie 2015.

A declarat că, începând cu data de 01 aprilie 2015 până în prezent, pensia sa urma a fi calculată și achitată în cuantum de 80% din salariile de funcție prevăzute la art. 4 Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013, însă, de fapt, pensia se achită în cuantum mai mic.

A considerat că, prevederile, care se conțin în art. III din Legea nr.60 din 04 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, conform cărora judecătorii care beneficiază de plata pensiei, dar continuă să activeze în funcția de judecător vor primi pensie în mărimea stabilită pînă la data intrării în vigoare a prezentei legi, urmează a fi aplicate în coroborare cu prevederile art. 32 din Legea cu privire la statutul judecătorului, care a fost modificări tot prin Legea nr. 60 din 04 aprilie 2014.

A invocat că, art. III din Legea nr. 60 din 04 aprilie 2014 nu se referă la Legea cu privire la statutul judecătorilor, legislatorul omițând să indice care lege a fost modificată prin această normă.

A notat că, diminuarea cuantumului pensiei calculate, precum și restricțiile la plata pensiilor stabilite judecătorilor în modul prevăzut în lege contravin art. 6, 16, 43, 47, 54 și 116 din Constituție, principiilor fundamentale despre independența organelor judiciare, consfințite în rezoluțiile Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite nr. 40 din 29 noiembrie 1985 și nr. 146 din 13 decembrie 1985, precum și în Carta Europeană cu privire la statutul judecătorului, conform căreia cuantumul pensiei judecătorului trebuie să fie, cât de apropiat posibil de nivelul ultimei sale remunerări.

A relevat că, în scopul soluționării acestui litigiu pe cale extrajudiciară, la data de 06 decembrie 2018 s-a adresat la Casa Națională de Asigurări Sociale cu o cerere prealabilă, la care, în termenul prevăzut de lege, nu a primit nici un răspuns.

A solicitat obligarea pârâtei de a-i recalcula și de a-i achita pensia pentru vechimea în muncă, începând cu data de 01 aprilie 2015 până în prezent, precum și

de a-i recalcula și de a-i achita pensia pe viitor, în corespundere cu prevederile art.32 din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995, ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu.

Prin hotărârea din 07 martie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani acțiunea depusă de către Anatolie Minciuna a fost admisă și a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze și să achite lui Anatolie Minciuna pensia pentru vechimea în muncă, începând cu data de 01 aprilie 2015, în corespundere cu art. 32 din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995, ținând-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu.

Prin decizia din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți a fost respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

La data de 08 noiembrie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și pronunțarea unei noi decizii.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate, deoarece a fost interpretată în mod eronat legea materială aplicabilă la caz.

A menționat că, intimatul, beneficiar de pensie conform Legii nr. 544-XIII din 20 iunie 1995 cu privire la statutul judecătorului, continuă să activeze până în prezent în funcția de judecător la Curtea de Apel Chișinău.

A susținut că, la data de 16 mai 2014 a intrat în vigoare Legea nr. 60 din 04 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prin care a fost modificată și completată Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului.

A afirmat că, Legea nr. 60 din 04 aprilie 2014 au fost modificate, în speță, reglementările legale care prevăd asigurarea judecătorilor (celor aflați în demisie, cât și celor ce se află în exercițiul funcției) cu pensie.

A relevat că, art. 32 din Legea cu privire la statutul judecătorului, în redacția Legii nr. 60 din 04 aprilie 2014, prevede că, pensia pentru vechime în muncă stabilită în condițiile alin. (1) se calculează și se plătește doar judecătorilor demisionați și judecătorilor eliberați din funcție în legătură cu atingerea plafonului de vîrstă.

A mai relevat că, la art. III din Legea nr. 60 din 04 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative este prevăzut că, judecătorii, care beneficiază de plata pensiei, dar continuă să activeze în funcția de judecător, vor primi pensie în mărimea stabilită până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

A invocat că, la acest capitol s-a expus și Ministerul Justiției prin scrisoarea nr. 03/3250 din 03 aprilie 2015, din care rezultă că, pensiile, stabilite până la intrarea în vigoare a Legii nr. 60 din 04 aprilie 2014 judecătorilor, care activează în continuare în funcție de judecător, nu se mai supun recalculării în temeiul art. 32 alin. (1) din Legea cu privire la statutul judecătorului.

A declarat că, odată ce au fost abrogate prevederile art. 32 din Legea cu privire la statutul judecătorului, care admiteau recalcularea pensiei judecătorului ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu sau modificării/creșterii salariului odată cu numirea acestuia în altă funcție superioară celei deținute, pensia

judecătorilor, care se află în exercițiul funcției, nu mai are fundamentare legală de a fi recalculată odată cu majorarea salariului. Dreptul la recalcularea pensiei a fost rezervat doar judecătorilor demisionați și judecătorilor eliberați din funcție în legătură cu atingerea plafonului de vîrstă, precum și indică art. 32 alin. (3) din Legea cu privire la statutul judecătorului.

La 12 noiembrie 2019 recursul a fost notificat intimatului Anatolie Minciuna, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f. d. 113), însă ultimul nu și-a valorificat dreptul procedural și nu a depus referință.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Studiind materialele dosarului, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul din următoarele considerente.

Din materialele dosarului rezultă că, începând cu 12 iulie 1991, Anatolie Minciuna a activat în funcția de judecător la Judecătoria populară din raionul Octombrie, or. Chișinău, iar în prezent activează la Curtea de Apel Chișinău, în baza decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 1534 din 28 februarie 2008.

La 02 noiembrie 2020 Anatolie Minciuna a dobândit dreptul la pensie pentru vechimea în funcție de judecător, fiindu-i stabilită pensia pentru vechime în muncă în mărime de 80% din salariul de funcție de judecător al Curții de Apel Chișinău.

Ulterior, la 06 decembrie 2018 Anatolie Minciuna s-a adresat cu cerere prealabilă la Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat recalcularea

și achitarea pensiei pentru perioada 01 aprilie 2015 - 01 aprilie 2016 și, respectiv, perioada 01 aprilie 2016 până la modificarea salariului mediu pe economie pe republică, în conformitate cu prevederile legale, însă în termenul prevăzut de lege nu a primit nici un răspuns.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Anatolie Minciuna a solicitat obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a-i recalcula și de a-i achita pensia pentru vechimea în muncă, începând cu data de 01 aprilie 2015 până în prezent, precum și de a-i recalcula și de a-i achita pensia pe viitor, în corespundere cu prevederile art. 32 din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995, ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, obligând Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze și să achite lui Anatolie Minciuna pensia pentru vechimea în muncă, începând cu data de 01 aprilie 2015, în corespundere cu art. 32 din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995, ținând-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, a ajuns la concluzia netemeiniciei acestuia, considerând hotărârea primei instanțe legală și întemeiată.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că, soluția dată de către instanțele judecătorești este corectă.

Conform art. 1 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 (în vigoare până la 01 aprilie 2019), orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Conform art. 16 alin. (1) din Legea enunțată, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte, a actului respectiv și repararea pagubei cauzate.

Conform art. 32 alin. (1) din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, judecătorul care a atins vârsta de 50 de ani și are o vechime în muncă de cel puțin 20 de ani, dintre care cel puțin 12 ani și 6 luni a activat în funcția de judecător, are dreptul la pensie pentru vechime în muncă în proporție de 55% din salariul mediu lunar, iar pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 20 de ani - de 3%, dar în total nu mai mult de 80% din salariul mediu lunar. Pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu.

Conform art. 1 din Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor (abrogată la 01 decembrie 2018), prezenta lege reglementează modul și condițiile de salarizare a judecătorilor și procurorilor, inclusiv cuantumul salariilor de funcție ale acestora, instituind un sistem unitar de salarizare a judecătorilor și procurorilor bazat pe salariul mediu pe economie realizat în anul precedent celui de gestiune drept unitate de referință.

Conform art. 4 alin. (3) din Legea enunțată, salariul de funcție al judecătorului din cadrul curții de apel se stabilește în cuantum de: a) 4,0 salarii medii pe economie pentru judecătorul care are o vechime în muncă în funcția de judecător de până la 15 ani; b) 4,3 salarii medii pe economie pentru judecătorul care are o vechime în muncă în funcția de judecător de peste 15 ani.

Art. 10 din aceeași Lege reglementează că, prevederile art.4 din prezenta lege se pun în aplicare după cum urmează: a) de la 1 ianuarie 2014, salariile de funcție ale judecătorilor vor fi plătite în cuantum de 80% din salariile de funcție prevăzute la articolul 4; b) de la 1 ianuarie 2015, salariile de funcție ale judecătorilor vor fi plătite în cuantum de 90% din salariile de funcție prevăzute la articolul 4; c) de la 1 aprilie 2016, salariile de funcție ale judecătorilor vor fi plătite în cuantum deplin conform articolului 4.

După cum a fost constatat, intimatul activează în funcția de judecător începând cu 12 iulie 1991, iar începând cu 04 martie 2008, acesta activează în funcția de judecător la Curtea de Apel Chișinău. La moment, Anatolie Minciuna are o vechime în muncă de peste 27 de ani, iar începând cu 02 noiembrie 2010, acesta beneficiază de pensie pentru vechime în muncă în mărime de 80% față de salariul funcției de judecător la Curtea de Apel Chișinău.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că, intimatul a dobândit dreptul la pensie în condițiile sus-enunțate, respectiv, pensia acestuia urmează a fi recalculată în dependență de salariul deținut la moment în funcția de judecător al Curții de Apel Chișinău.

Prin urmare, instanța de recurs consideră că, este justă și întemeiată soluția instanțelor ierarhic inferioare privind obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a recalcula și de a achita lui Anatolie Minciuna pensia pentru vechimea în muncă, începând cu data de 01 aprilie 2015, în corespundere cu art. 32 din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995, ținând-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu.

Nu poate fi reținut argumentul invocat de către Casa Națională de Asigurări Sociale precum că, intimatul nu beneficiază de dreptul la recalcularea pensiei, reieșind din salariul judecătorului în exercițiu pentru perioadă dedusă speței, făcând trimitere la prevederile art. III din Legea nr. 60 din 04 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, care stipulează că, judecătorii care beneficiază de plata pensiei, dar continuă să activeze în funcția de judecător, beneficiază de mărimea pensiei stabilită până la data intrării în vigoare a prezentei legi, adică la 16 mai 2014. Or, la data intrării în vigoare a Legii menționate, intimatul

deja beneficia de dreptul la pensie în mărime de 80% din salariul judecătorului în exercițiu, prin urmare, norma invocată de către recurentă nu este aplicabilă speței, întrucât nu are efect retroactiv. În speță, Anatolie Minciuna a obținut un „bun” în sensul art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, adică „un drept” înainte de adoptarea și intrarea în vigoare a art. III din Legea nr. 60 din 4 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (publicată în Monitorul Oficial al RM nr. 115-119/304 din 16 mai 2014).

De asemenea, nu pot fi reținute nici afirmațiile recurente precum că, odată ce au fost abrogate prevederile art. 32 din Legea nr. 544/1995, ce admiteau recalcularea pensiei judecătorului ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu sau modificării/creșterii salariului odată cu numirea acestuia în altă funcție superioară celei deținute, pensia judecătorilor care se află în exercițiul funcției nu mai are fundamentare legală de a fi recalculată odată cu majorarea salariului, deoarece acestea contravin circumstanțelor de fapt și de drept menționate mai sus.

În continuare, instanța de recurs remarcă că, întru consolidarea soluțiilor, instanțele judecătorești întemeiat au ținut cont și de hotărârile Curții Constituționale, prin care aceasta s-a expus asupra dreptului la pensie a anumitor categorii de salariați, inclusiv și a judecătorilor.

În această ordine de idei, Curtea Constituțională, prin hotărârea nr. 4 din 27 ianuarie 2000 privind controlul constituționalității unor prevederi din legile care reglementează asigurarea cu pensii a judecătorilor, procurorilor, anchetatorilor Procuraturii și funcționarilor publici, a prevăzut că, la adoptarea unor legi noi și a altor acte juridice este inadmisibil de a diminua protecția juridică a statutului judecătorului, consfințit în Legea cu privire la statutul judecătorului.

La fel, în jurisprudența Curții Constituționale s-a menționat că, un drept social poate fi obiectul protecției constituționale garantate de art. 46 și, respectiv, art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit și are o valoare economică. Un drept patrimonial dobândit ar însemna dreptul la pensie ce se află în plată, care deja are o valoare economică și, astfel, constituie un drept de proprietate al persoanei (HCC nr. 27 din 20 decembrie 2011).

În hotărârea nr. 25 din 27 iulie 2017 Curtea Constituțională a stipulat că, stabilirea unor garanții materiale ale independenței judecătorului rezidă, în primul rând, în faptul că ele trebuie să reflecte înaltul statut al judecătorului. De aceea garanțiile materiale ale independenței judecătorului, stabilite de stat, trebuie să fie asigurate și să se respecte necondiționat. Este absolut inadmisibil de a diminua protecția juridică a statutului judecătorului în procesul adoptării unor legi noi.

Prin hotărârea nr. 27 din 20 decembrie 2011 Curtea Constituțională a remarcat Recomandarea CM/Rec(2010)12 a Comitetului de Miniștri către statele membre cu privire la judecători: independența, eficiența și responsabilitățile (adoptată la 17 noiembrie 2010, la cea de-a 1098-a întâlnire a delegaților miniștri), conform căreia: „53. Regulile principale ale regimului de remunerare pentru judecători profesioniști trebuie stabilite prin lege. 54. Remunerarea judecătorilor trebuie să fie pe măsura

rolului și responsabilităților lor și să aibă un nivel suficient pentru a-i face imuni la orice presiune menită să influențeze deciziile. Trebuie să existe garanții pentru menținerea unei remunerații rezonabile în caz de boală, concediu de maternitate sau de paternitate, precum și pentru plata unei pensii pentru limită de vîrstă, care ar trebui să fie raportate în mod rezonabil la nivelul de remunerare a judecătorilor în exercițiu. Trebuie introduse dispoziții legale specifice care să instituie o măsură de protecție împotriva unei reduceri a remunerației care ar viza în mod specific judecătorii”.

Principiul de bază consfințit de Curtea Constituțională în hotărârile sale adoptate la acest subiect este că, diminuarea cuantumului pensiei calculate, precum și restricțiile la plata pensiilor, stabilite judecătorilor în modul prevăzut de lege, contravin Constituției, principiilor fundamentale despre independența organelor judiciare, consfințite în rezoluțiile Adunării Generale a ONU nr. 40 din 29 noiembrie 1985 și nr. 146 din 13 decembrie 1985, precum și în Carta Europeană cu privire la statutul judecătorului, conform căreia cuantumul pensiei judecătorului trebuie să fie cât de apropiat posibil de nivelul ultimei sale remunerări.

Conform art. 4 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

În acest sens, art. 7 din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019) statuează că, dacă prin tratatul internațional la care Republica Moldova este parte sunt stabilite alte dispoziții decât cele prevăzute de legislația civilă, se vor aplica dispozițiile tratatului internațional.

În concluzie, se denotă că, art. III din Legea nr. 60 din 04 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative nu poate fi aplicat la caz intimatului, care, de fapt, a dobândit dreptul la pensie anterior.

Prin urmare, instanța de recurs constată că, instanța de apel a determinat corect caracterul raportului juridic dintre părți și legile aplicabile soluționării cauzei, cu completările de rigoare. Astfel, observațiile recurente au fost ascultate, iar instanța de apel a răspuns la toate argumentele esențiale ale cauzei (cauzele Victor Harovschi versus Moldova, 18 noiembrie 2008, Fundația pentru Copii Speranța versus Moldova, 17 octombrie 2017 sau Calancea și alții versus Moldova, 06 februarie 2018, parag. 20, 34, 35).

Astfel, din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se menține decizia din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți și hotărârea din 07 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Anatolie Minciuna împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechimea în muncă.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan

Victor Burduh

Mariana Pitic